

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

БЕСПАЛИЙ ІГОР ВОЛОДИМИРОВИЧ

УДК 342.922(477)

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право»

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Харків – 2024

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Харківському національному університеті внутрішніх справ, Міністерство внутрішніх справ України.

Науковий керівник:

доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України
МУЗИЧУК Олександр Миколайович,
Харківський національний
університет внутрішніх справ,
професор кафедри поліцейської
діяльності та публічного адміністрування
факультету № 3;

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор
КОБКО Євген Васильович,
Департамент забезпечення діяльності
Голови Національної поліції України,
помічник Голови консультативно-
контрольного відділу;

кандидат юридичних наук, доцент,
ДОМБРОВАН Наталія Василівна,
начальник відділу організації наукової
діяльності Одеського державного
університету внутрішніх справ.

Захист відбудеться 12 жовтня 2024 року о 12:00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.700.01 у Харківському національному університеті внутрішніх справ за адресою: 21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3-А.

З дисертацією можна ознайомитися у науковій бібліотеці Харківського національного університету внутрішніх справ за адресою: 21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3-А.

Автореферат розісланий 09 вересня 2024 року.

**Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради**

С. Є. Абламський

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Події Революції гідності, а потім повномасштабна військова агресія з боку російської федерації обумовили необхідність комплексного переосмислення ролі правоохоронних органів у суспільстві, основним призначенням яких мало стати налагодження довіри та встановлення механізмів партнерства з населенням. З огляду на таке бачення правоохоронної діяльності було створено Національну поліцію України, в роботі якої чільне місце відводиться превентивному напрямку діяльності. При цьому превентивна діяльність поліції – це не просто сукупність заходів, а й стратегічний підхід до забезпечення безпеки громадян, адже на відміну від реактивної моделі, за якої поліція реагує на вже скоєні правопорушення, превенція спрямована на їх запобігання. Тож, значення превенції полягає в тому, що: по-перше, за її допомогою поліція створює атмосферу нетерпимості до будь-яких проявів незаконної діяльності, що апріорі є стримуючим чинником до вчинення будь-яких правопорушень; по-друге, превентивна діяльність є більш ефективною з економічної точки зору, адже запобігти правопорушенню набагато дешевше, ніж потім усувати його наслідки; по-третє, превенція дозволяє поліції налагодити партнерські взаємовідносини з громадськістю. Водночас превентивна діяльність Національної поліції реалізується за рахунок функціонування злагодженого механізму підрозділів, ефективна робота яких на пряму залежить від належного адміністративно-правового забезпечення.

У науковій літературі окремим проблемним аспектам нормативно-правового регулювання діяльності Національної поліції приділяли увагу багато науковців. До різних проблемних аспектів цієї тематики звертались О. М. Бандурка, К. Л. Бугайчук, Н. Т. Гончарук, С. М. Гусаров, В. Ю. Грітчина, М. В. Джафарова, О. В. Джафарова, М. М. Дивак, Н. В. Домброван, О. Ю. Дрозд, П. В. Євдокимов, К. С. Ізбаш, Т. Є. Кагановська, В. В. Кириченко, О. І. Кобелев, Є. В. Кобко, Ю. О. Коваленко, А. М. Колодій, П. О. Комірчий, А. Т. Комзюк, В. О. Кудря, Н. А. Литвин, К. Б. Левченко, Л. В. Могілевський, О. А. Моргунов, Н. П. Матюхіна, Р. С. Мельник, В. М. Мельникович, Б. Б. Мельниченко, О. М. Музичук, С. В. Ніколайчук, Р. В. Олійник, О. Ю. Салманова, В. В. Сокуренько, С. О. Шатрава та інші вчені. Втім, незважаючи на чималу кількість наукових здобутків, учені фактично поза своєю увагою залишили проблемні питання, пов'язані з адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції.

Таким чином, необхідність вдосконалення механізмів запобігання правопорушенням, недостатня розробленість теоретичних положень,

недосконалість правового регулювання в цій сфері обумовлюють актуальність та своєчасність дослідження, присвяченого визначенню особливостей адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Робота виконана відповідно до: Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки, затвердженого Указом Президента України від 11.05.2023 № 273/2023; Стратегії людського розвитку, затвердженої Указом Президента України від 02.06.2021 № 225/2021; Стратегії зовнішньополітичної діяльності України, схваленої Указом Президента України від 26.08.2021 № 448/2021. Тематика роботи відповідає Основним напрямам наукових досліджень Харківського національного університету внутрішніх справ на 2021–2024 роки, ухвалених рішенням Вченої ради Харківського національного університету внутрішніх справ від 28.07.2021 р. (протокол № 7), а також проводилась в межах цільової комплексної програми Харківського національного університету внутрішніх справ «Адміністративно-правове забезпечення реалізації правоохоронної функції української держави» (державний реєстраційний номер 0123U105131).

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу наукових поглядів вчених та норм чинного законодавства визначити сутність та розкрити особливості адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції в Україні, на підставі чого розробити пропозиції та рекомендації з удосконалення адміністративного законодавства в цій сфері з урахування сучасних викликів та загроз, обумовлених дією правового режиму воєнного стану.

Для досягнення зазначеної мети в дисертації необхідно було вирішити такі основні *завдання*:

- визначити поняття та розкрити особливості превентивної діяльності Національної поліції як об'єкту адміністративно-правового регулювання;

- окреслити завдання та функції превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції;

- охарактеризувати правові засади забезпечення превентивної діяльності Національної поліції та встановити місце серед них адміністративно-правових норм;

- встановити систему суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції та особливості їх адміністративно-правового статусу;

- надати характеристику компетенції та повноваженням суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції;

- виокремити види та особливості юридичної відповідальності суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції;

- узагальнити зарубіжний досвід забезпечення превентивної діяльності Національної поліції та опрацювати можливості його використання в Україні;

- встановити особливості превентивної діяльності Національної поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану;

- запропонувати шляхи вдосконалення взаємодії та координації між суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції.

Об'єктом дослідження є правові відносини, які виникають в процесі превентивної діяльності Національної поліції.

Предметом дослідження є адміністративно-правове забезпечення превентивної діяльності Національної поліції України.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційної роботи є сукупність загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання, використання яких у своїй сукупності дозволило комплексно підійти до розв'язання поставлених завдань. Зокрема, логіко-семантичний метод використовувався для того, щоб визначити поняття та розкрити особливості превентивної діяльності Національної поліції як об'єкту адміністративно-правового регулювання (підрозділ 1.1). Структурно-логічний та системно-функціональний методи були застосовані з метою окреслення завдань та функцій превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції (підрозділ 1.2), виокремлення кола суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції та розкриття особливостей їх адміністративно-правового статусу (підрозділ 2.1). Для того, щоб охарактеризувати правові засади забезпечення превентивної діяльності Національної поліції та встановити місце серед них адміністративно-правових норм (підрозділ 1.3), з'ясувати компетенцію та повноваження суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції (підрозділ 2.2), а також проаналізувати юридичну відповідальність суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції (підрозділ 2.3) застосовувались метод документального аналізу та аналітичний метод. За допомогою порівняльно-правового методу вдалось проаналізувати зарубіжний досвід забезпечення превентивної діяльності Національної поліції та опрацювати можливості його використання в Україні (підрозділ 3.1). Встановити особливості превентивної діяльності Національної поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану (підрозділ 3.2), а також з'ясувати шляхи вдосконалення взаємодії та координації між суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції

(підрозділ 3.3) вдалось шляхом використання методів моделювання та прогнозування.

Науково-теоретичне підґрунтя роботи становлять праці фахівців у галузі адміністративного права, теорії держави і права, теорії управління, соціології, філософії, психології та інших юридичних дисциплін. Нормативно-правову основу дослідження становлять Конституція України, закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, відомчі та міжвідомчі нормативно-правові акти та інші джерела. Інформаційною та емпіричною базою дисертаційної роботи є періодичні видання, статистичні дані тощо. У процесі підготовки дисертації також було використано досвід роботи автора в органах Національної поліції.

Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що дисертаційне дослідження є однією із перших спроб після початку повномасштабного вторгнення визначити сутність, зміст та особливості адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції, на основі чого розробити пропозиції та рекомендації з удосконалення адміністративного законодавства в аспекті предмету дослідження. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень та висновків, запропонованих особисто здобувачем. Основні з них такі:

вперше:

– запропоновано на законодавчому рівні закріпити ключові функції превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції, до яких віднесено: соціально-виховну; організаційну; прогностичну; функцію мінімізації наслідків; модернізаційну функцію, а також чітко визначити конкретний порядок та алгоритм реалізації відповідної функції кожним окремим суб'єктом превентивної діяльності;

– виокремлено основні особливості превентивної діяльності Національної поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану, у зв'язку з чим обґрунтована доцільність на законодавчому рівні розширити повноваження поліції та прописати додаткові підстави для проведення особистого огляду громадян, зупинки та огляду транспортних засобів, перевірки мобільних телефонів тощо;

удосконалено:

– обґрунтування наукової думки про те, що превентивна діяльність є «механічною» складовою категорії «превенція», яка представляє собою систему регламентованих нормами чинного законодавства України дій, операцій та заходів, які здійснюються спеціально уповноваженими суб'єктами з метою попередження, профілактики та запобігання

суспільно небезпечним явищам (правопорушенням та злочинам), що можуть тягнути за собою порушення режиму законності у державі та суспільстві, а також прав, свобод та інтересів людини і громадянина у різних сферах суспільного життя;

– науковий підхід стосовно визначення поняття «система суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції», під яким запропоновано розуміти закріплену нормами чинного законодавства сукупність органів та підрозділів Національної поліції, які наділені необхідною компетенцією та повноваженнями для реалізації спеціальних заходів та вчинення особливого роду дій, спрямованих на профілактику, запобігання та попередження порушень режиму верховенства права та законності в державі, а також прав, свобод та інтересів людини і громадянина;

– твердження про те, що в Україні на прикладі США слід рухатись у бік розширення системи «Community Policing», в рамках якої поліція активно співпрацює з громадськістю не тільки з метою проведення просвітницької та роз'яснювальної роботи, але й задля: а) підвищення довіри населення до поліції, а також створення партнерських відносин між ними; б) ідентифікації проблемних місць та факторів, що сприяють злочинності; в) усунення причин зростання злочинності, або її проявів;

– наукову думку про те, що розширення системи надання поліцейських послуг в умовах воєнного стану має важливе значення, адже саме у цей складний час: 1) підвищується ризик мародерства, а також інших проявів злочинності, в тому числі й терористичних актів; 2) поліція допомагає організовувати та проводити евакуацію мирного населення з небезпечних зон, забезпечуючи безпеку та порядок під час переміщення людей; 3) поліція здійснює контроль і виконання обмежувальних заходів, наприклад, дотримання комендантського часу, пересування громадян тощо; 4) поліція працює над запобіганням паніці серед населення, протидіє поширенню дезінформації та підтримує комунікацію з громадянами, надаючи точну та своєчасну інформацію;

дістало подальшого розвитку:

– твердження про те, що в системі правових засад забезпечення превентивної діяльності Національної поліції України вагоме місце відводиться нормам адміністративної галузі права, оскільки за допомогою останніх визначається: правовий статус Національної поліції, як суб'єкта здійснення превентивної діяльності, зокрема, її компетенція та повноваження; порядок та особливості взаємодії спеціально уповноважених суб'єктів у досліджуваній сфері; правовий статус та роль структурних підрозділів Національної поліції у процесі реалізації операцій та заходів превентивного характеру; форми та методи діяльності Національної поліції у відповідному напрямку;

– характеристика компетенції та повноважень суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції, на основі чого було аргументовано, що кожен із вказаних суб'єктів по-різному залучений у правовідносини, які виникають у процесі реалізації даного напрямку роботи Національної поліції. А відтак, наголошено, що чітке розуміння компетенції та повноважень надає можливість встановити вектори вдосконалення роботи поліції щодо попередження, профілактики та запобігання правопорушенням, зокрема, в рамках взаємодії з іншими уповноваженими суб'єктами у цій сфері;

– науковий підхід щодо визначення поняття юридичної відповідальності суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції, під яким запропоновано розуміти врегульовану нормами чинного законодавства негативну реакцію держави на неправомірну, протиправну дію та/або бездіяльність посадових осіб, які виконують завдання та функції у досліджуваній сфері суспільних відносин;

– обґрунтування необхідності вдосконалення взаємодії та координації між суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції, у зв'язку з чим доведено, що необхідним кроком є покращення системи розробки та прийняття управлінських рішень, в рамках якого доцільним є: а) чітке визначення відповідного координаційного центру, його компетенції та повноважень; б) вдосконалення процесів планування, зокрема, слід запровадити систему стратегічного планування, що включає оцінку ризиків і прогнозування можливих загроз; в) розробка спільних планів дій, які передбачають скоординовані заходи та ресурси; в) розробка і впровадження системи моніторингу та оцінки ефективності прийнятих рішень і проведених заходів, що дозволить вчасно виявляти проблеми і коригувати дії; г) проведення регулярних нарад і засідань координаційних органів для обговорення поточних проблем, узгодження дій і прийняття оперативних рішень.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в дисертації висновки та пропозиції можуть бути використані:

- у науково-дослідній сфері – як підґрунтя для подальших теоретико-правових досліджень, присвячених питанню адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції (*акт Харківського національного університету внутрішніх справ від 16.01.2024*);

- у правотворчості – для вдосконалення вітчизняного законодавства, а також під час підготовки й уточнення низки законодавчих та підзаконних актів, які регулюють питання адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції (*акт впровадження Науково-дослідного інституту публічної політики і соціальних наук від 12.02.2024*);

- у правозастосовній діяльності – з метою підвищення ефективності діяльності суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції;
- в освітньому процесі – під час підготовки підручників та навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право», «Публічне адміністрування», «Судові та правоохоронні органи України» (*акт впровадження Харківського національного університету внутрішніх справ від 15 лютого 2024 р.*).

Апробація матеріалів дисертації. Підсумки дослідження проблеми в цілому, а також окремі її аспекти, одержані узагальнення і висновки було оприлюднено на всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: «Актуальні проблеми криміналістичного та експертного забезпечення діяльності правоохоронних органів та суду в Україні» (м. Харків, 28 травня 2021 р.); «Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття» (м. Харків, 30 червня 2022 р.); «Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття» (м. Харків, 09 червня 2023 р.).

Публікації. Основні положення дисертаційного дослідження знайшли своє висвітлення у шести статтях, п'ять з яких опубліковано у наукових фахових виданнях України та одна у науковому періодичному виданні іншої держави, та тезах доповідей на трьох науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що містять 9 підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 204 сторінки. Список використаних джерел включає 231 найменування та розміщений на 25 сторінках, додатки розташовано на 2 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дисертації, визначено її зв'язок з науковими програмами, планами, темами, грантами, окреслено мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет, методи дослідження, сформульовано положення наукової новизни та практичне значення отриманих результатів, наведено дані щодо апробації результатів дослідження, публікацій, структури та обсягу дисертації.

Розділ 1. «Методологічні засади правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції України» складається з трьох підрозділів.

У **підрозділі 1.1. «Поняття та особливості превентивної діяльності Національної поліції як об'єкту адміністративно-правового**

регулювання» перш за все акцентується увага на загальнотеоретичному змісті понять «превенція» та «превентивна діяльність». Констатовано, що основу превентивної діяльності складає система різноманітних за складністю реалізації, об'ємом залучених сил та засобів, а також широтою поширення результатів, регламентованих законодавчими положеннями заходів, засобів, операцій та дій, спрямованих на виконання превентивних завдань. Зазначається, що фактично, превентивна діяльність є практичним механізмом реалізації явища превенції. При цьому сувора законодавча регламентованість наведеної категорії звужує коло суб'єктів, які володіють повноваженнями її реалізовувати. Запропоновано авторське визначення поняття превентивної діяльності Національної поліції.

Здійснено аналіз положень чинного законодавства, норми якого спрямовані на регулювання діяльності Національної поліції України взагалі, та у напрямку реалізації її превентивної функції, зокрема. Зазначене дало можливість сформулювати власний підхід щодо розуміння переліку ключових особливостей превентивної діяльності Національної поліції як об'єкту адміністративно-правового регулювання.

У підрозділі 1.2. «Завдання та функції превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції» відмічається, що Національна поліція України, як правоохоронний орган, здійснює свою діяльність у різних напрямках, серед яких одним із найважливіших є превентивна діяльність. При цьому зауважено, що превентивна діяльність є складним за своєю сутністю та змістом процесом, який виконує власні завдання та функції.

Відмічено, що превентивна діяльність є важливим складовим елементом правоохоронної діяльності. Розкрито сутність та зміст останнього, на основі чого відмічено, що це багатоаспектна та складна за внутрішньою структурою й змістом діяльність, головним призначенням якої є боротьба із правопорушеннями, тобто будь-якою дією або бездіяльністю, яка посягає на нормальний стан суспільно-правових відносин, наносить шкоду, має негативні наслідки та, що найбільш головне, порушує права, свободи та інтереси громадян. Здійснюється правоохоронна діяльність за певними напрямками, кожен з яких об'єднує в собі окрему групу однорідних за змістом та цілями заходів, засобів, дій та операцій. По суті вказана категорія – це консолідована єдність менших за обсягами функціональних правових інституцій, які включають до свого переліку: превентивну діяльність та безпосереднє припинення правопорушень.

Виділено та охарактеризовано наступні завдання превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції: попередження, профілактика та запобігання правопорушенням.

Наголошено, що реалізацію вказаних завдань обумовлює існуючий перелік та специфіка функцій превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції. Виділено перелік та розкрито зміст ключових функцій превентивної діяльності Нацполіції.

У підрозділі 1.3. «Правові засади забезпечення превентивної діяльності Національної поліції та місце серед них адміністративно-правових норм» акцентується увага на тому, що основою ефективної реалізації превентивної діяльності Національною поліцією України є належне правове регулювання даного питання, яке ґрунтується на відповідних правових засадах. Окреме місце в системі останніх належить адміністративно-правовим нормам, які регламентують суспільно-правові відносини, пов'язані із виконанням поліцією державних функцій.

Під правовими засадами забезпечення превентивної діяльності Національної поліції запропоновано розуміти сукупність нормативно-правових актів різної юридичної сили, положеннями яких врегульовано порядок, суб'єктний склад та внутрішній зміст превентивної діяльності, а також суспільно-правові відносини, які виникають в аспекті її реалізації.

Констатовано, що система правових засад забезпечення превентивної діяльності Національної поліції представлена великою кількістю нормативно-правових актів різної юридичної сили, кожен з яких врегульовує окремі аспекти здійснення відповідної діяльності. Обґрунтовано, що правове регулювання превентивної діяльності Національної поліції на сьогоднішній день потребує покращення. Зокрема, в правових актах відсутні положення, які б точно визначали характер, внутрішню сутність та чіткий внутрішній склад зазначеного напрямку правоохоронної функції поліції. Незважаючи на те, що більшість проаналізованих нормативно-правових актів встановлюють механізми та заходи, які логічно пов'язані із превенцією, в жодному з них про це не йдеться прямо. Крім того, навіть в Законі України «Про Національну поліцію» превентивна діяльність використовується як поняття, але конкретизований опис даного правового явища відсутній. Подібний негативний аспект потребує усунення шляхом внесення у згаданий вище Закон змін у вигляді доповнення його нормами, які б чітко та повно розкривали правовий статус суб'єктів превентивної діяльності, а також особливості її реалізації як напрямку правоохоронної діяльності

Розділ 2. «Адміністративно-правовий статус суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції України» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1. «Система суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції та особливості їх адміністративно-правового статусу» акцентується увага на тому, що найважливішим

функціональним елементом превентивної діяльності Національної поліції є її суб'єктний склад. Саме він відповідає за практичне виконання заходів у досліджуваному напрямку.

Розкриваються загальнотеоретичні підходи щодо визначення поняття «суб'єкт». Особлива увага приділяється аналізу змісту даної категорії саме у правовому аспекті. Проведений аналіз дав змогу сформулювати авторське визначення поняття «система суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції». Виділено коло ключових суб'єктів, які реалізують превентивну діяльність, а також надано характеристику їх адміністративно-правовому статусу.

Узагальнено, що особливість адміністративно-правового статусу кожного суб'єкта превентивної діяльності полягає у тому, що вступаючи у правовідносини з питань забезпечення, організації та здійснення превентивної діяльності, вони мають її реалізовувати виключно у межах своєї компетенції та в рамках своїх повноважень, які носять неоднорідний характер і суворо регламентуються законодавством України.

У підрозділі 2.2. «Компетенція та повноваження суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції» здійснюється аналіз наукових поглядів вчених стосовно розуміння понять «компетенція» та «повноваження». На основі теоретичних узагальнень було констатовано, що компетенція та повноваження – це дві взаємопов'язані категорії, що виступають частиною та цілим. Компетенція конкретизує сферу відання, тобто предмет суб'єктивного впливу, що виражено в цілях (завданнях) та функціях активної діяльності, в той час як повноваження – це система суб'єктивних прав та юридичних обов'язків, за рахунок яких досягається реалізація визначених цілей (завдань) та функцій. В сукупності зазначені категорії показують коло тих питань, за які відповідає та чи інша юридична та/або фізична особа.

Розкриваються положення чинного законодавства, в нормах якого закріплюються компетенція та повноваження суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції. Зазначене дало можливість виділити специфіку виконуваних кожним із вказаних раніше суб'єктів завдань.

У підсумку зазначено, що компетенція та повноваження кожного із суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції свідчать про різну їх залученість у правові відносини, які виникають у досліджуваній сфері. Наголошено, що чітке розуміння компетенції та повноважень надає можливість встановити напрями вдосконалення роботи поліції щодо попередження, профілактики та запобігання правопорушенням, зокрема, в рамках взаємодії з іншими представниками державних органів та органами місцевого самоврядування.

У підрозділі 2.3. «Юридична відповідальність суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції» перш за все розкриваються загальнотеоретичні підходи щодо розуміння поняття «відповідальність». Звернено увагу на її соціальний та юридичний аспекти. Акцентовано увагу на тому, що незважаючи на глибоку дискусійність проблеми змісту юридичної відповідальності, найбільш вірною, на наш погляд, є позиція тих вчених, які тлумачать цю категорію з огляду на її походження від відповідальності соціальної. Зокрема, в обох випадках мова йде про обов'язок дотримання персоніфікованим, індивідуальним суб'єктом правил поведінки: суспільних в рамках соціальної відповідальності, правових, загальнообов'язкових – юридичної. Як і соціальна, юридична відповідальність передбачає забезпечений державою за рахунок нормативного визначення осуд будь-яких порушень встановлених правил поведінки. Санкції в межах юридичної відповідальності суворіші та мають прямий вплив на суб'єктивні права та інтереси, аж до обмеження свободи. Проведений аналіз дав змогу сформулювати авторське визначення поняття юридичної відповідальності суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції.

Обґрунтовано, що одним із основних різновидів юридичної відповідальності суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції є дисциплінарна відповідальність, застосування якої дозволяє оперативно реагувати на порушення службової дисципліни.

Окрему увагу приділено адміністративній та кримінальній відповідальності, зокрема відзначено, що перша має усічений характер, адже застосовується у разі вчинення обмеженого кола адміністративних правопорушень. В свою чергу кримінальна відповідальність – це найбільш суворий різновид юридичної відповідальності, що застосовується у випадках вчинення корупційних та службових кримінальних правопорушень, які несуть суспільну небезпеку.

Розділ 3. «Напрямки удосконалення адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції України» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 3.1. «Зарубіжний досвід забезпечення превентивної діяльності Національної поліції та можливості його використання в Україні» констатується, що на сьогоднішній день у забезпеченні превентивної діяльності поліції існує низка прогалин та недоліків, вирішення яких потребує проведення комплексних теоретичних досліджень, присвячених вивченню зарубіжного досвіду у цій сфері. Адже на сьогоднішній день у ряді провідних країн світу сформувались досить прогресивні підходи щодо впорядкування діяльності поліції взагалі, а також стосовно здійснення нею превентивної діяльності зокрема.

Виділяючи позитивні приклади, перш за все виділено досвід Сполучених Штатів Америки. Акцентовано увагу на тому, що серед позитивних моментів досвіду Сполучених Штатів Америки щодо реалізації превентивної діяльності поліцією, слід виділити наступний: 1) в США поліцейські активно патрулюють громадські місця, що допомагає запобігати злочинам завдяки видимій присутності правоохоронців; 2) поліція активно співпрацює з громадянами, організовує регулярні зустрічі та форуми для виявлення та вирішення місцевих проблем; 3) поліція реалізовує освітні програми, спрямовані на надання громадянам інформації про безпеку, методи самозахисту та попередження злочинів; 4) поліція США активно використовує сучасні технології, зокрема камери спостереження, системи виявлення пострілів тощо.

Окрема увага в розрізі представленої проблематики була приділена аналізу досвіду ряду європейських держав, зокрема Великобританії, Франції, Німеччини та Польщі. У підсумку констатовано, що Національну поліцію України було побудовано на основі найкращих світових практик, втім, це не виключає можливості та необхідності використання позитивного зарубіжного досвіду забезпечення превентивної діяльності поліції. Виділено відповідний позитивний досвід та опрацьовано можливості його використання в українських правових реаліях.

У підрозділі 3.2. «Особливості превентивної діяльності Національної поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану» наголошується на тому, що з початком повномасштабного вторгнення в Україну 24 лютого 2022 р. російською федерацією, діяльність багатьох державних інституцій зазнала суттєвих змін, і робота Національної поліції у даному контексті не є виключенням.

Обґрунтовано, що робота Національної поліції в умовах воєнного стану ускладнена через: по-перше, підвищений рівень загроз, обумовлений веденням активних бойових дій на окремих територіях, а також постійними обстрілами ворогом; по-друге, необхідність тісніше співпрацювати зі Збройними силами України, Службою безпеки України та іншими правоохоронними органами для забезпечення громадського порядку, оборони та безпеки держави; по-третє, у зв'язку з підвищеною загрозою поліція зосереджується на запобіганні диверсіям, терористичним актам, мародерству та іншим кримінальним правопорушенням; по-четверте, поліція виконує додаткові завдання, покладені на неї в умовах воєнного стану, такі як участь у мобілізаційних заходах, забезпечення правопорядку під час евакуації, охорона громадських місць і організація тимчасових укріплень.

Здійснено аналіз норм чинного законодавства, а також охарактеризовано практичну діяльність поліції за останні два роки, на

основі чого сформовано авторський підхід щодо переліку ключових особливостей превентивної діяльності Національної поліції України в умовах дії правового режиму воєнного стану.

У підрозділі 3.3. *«Удосконалення взаємодії та координації між суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції»* на основі аналізу наукових поглядів вчених зазначається, що взаємодія між суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції представляє собою врегульовану нормами чинного законодавства спільну, взаємоузгоджену діяльність поліції з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, підприємствами, установами та організаціями, яка спрямована на запобігання правопорушенням, забезпечення громадського порядку та безпеки, а відтак, має на меті загальне підвищення ефективності превентивних заходів.

Наголошується, що забезпечення ефективної та якісної взаємодії є фактично неможливим без координації. Спираючись на аналіз наукових поглядів вчених, аргументовано, що в розрізі представленої проблематики координація являє собою діяльність спеціально уповноваженого суб'єкта, яка спрямована на управління, організацію, узгодження та інтеграцію дій Національної поліції з різними державними інституціями, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями тощо у напрямку реалізації превентивної діяльності. Саме через координацію вбачається можливим: 1) узгодити інтереси та завдання сторін взаємодії; 2) правильно розподілити ресурси, які наявні у відповідних суб'єктів в контексті реалізації превентивної діяльності; 3) розподілити ролі між суб'єктами, а відтак, підвищити ефективність та результативність відповідної спільної діяльності.

Наголошено на необхідності розробки та прийняття *«Концепції вдосконалення діяльності Національної поліції України»*, в рамках якої окремим напрямком має бути покращення превентивної діяльності поліції. Окрім того, обґрунтовано, що сьогодні необхідно розробити та прийняти *«Порядок взаємодії та координації суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції та інших суб'єктів профілактики правопорушень»*. Вказаний підзаконний нормативно-правовий акт повинен визначати: 1) мету та завдання відповідної взаємодії; 2) коло суб'єктів, які є учасниками такої взаємодії, а також правовий статус суб'єкта, уповноваженого координувати спільну діяльність останніх; 3) роль кожного суб'єкта в рамках досліджуваної взаємодії; 4) коло превентивних заходів, зокрема: порядок організації та проведення спільних превентивних заходів (рейди, акції, профілактичні заходи); відповідальність та обов'язки кожного суб'єкта під час проведення

спільних заходів; порядок взаємодії під час надзвичайних ситуацій або кризових моментів; 5) джерела фінансування такої взаємодії тощо.

Виділено організаційно-управлінський напрямок удосконалення взаємодії та координації між суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції, в межах якого запропоновано покращити систему кадрового забезпечення органів та підрозділів Національної поліції України, які відповідають за здійснення превентивної діяльності, а також переглянути систему розробки та прийняття управлінський рішень.

Встановлено, що інноваційно-технічний напрямок удосконалення взаємодії та координації між суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції України передбачає впровадження нових технологій та інструментів для підвищення ефективності відповідної спільної діяльності. Насамперед важливою складовою є використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Це включає розробку єдиної інформаційної платформи, яка об'єднує бази даних різних суб'єктів превентивної діяльності, забезпечуючи швидкий та надійний доступ до необхідної інформації.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні сутності та розкритті особливостей адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції, розробленні пропозицій та рекомендацій, спрямованих на вдосконалення адміністративного законодавства в аспекті предмету дослідження. У висновках містяться найбільш вагомні результати проведеного дослідження, зокрема:

1. Вдосконалено визначення поняття «превентивна діяльність», під яким запропоновано розуміти систему регламентованих нормами чинного законодавства України дій, операцій та заходів, які здійснюються спеціально уповноваженими суб'єктами з метою попередження, профілактики та запобігання суспільно небезпечним явищам (правопорушенням та злочинам), що можуть тягнути за собою порушення режиму законності у державі та суспільстві, а також прав, свобод та інтересів людини і громадянина у різних сферах суспільного життя.

Аргументовано, що превентивна діяльність Національної поліції характеризується низкою особливостей, а саме: 1) відповідно до норм чинного законодавства, вона є одним із основних напрямків роботи Національної поліції; 2) спрямована на попередження, профілактику та запобігання суспільно-безпечним явищам, зокрема адміністративним правопорушенням та злочинам; 3) забезпечується за рахунок можливості

застосовувати інструменти державного примусу; 4) необхідність реалізації превентивного напрямку роботи впливає на організаційно-структурну побудову органів та підрозділів Національної поліції, а також наявність у її посадових осіб спеціального набору владних повноважень. Вказані аспекти дають змогу говорити про те, що превентивна діяльність поліції, переважно, регулюється нормами адміністративного права України, а відтак, виступає об'єктом адміністративно-правового регулювання.

2. Виділено завдання превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції, а саме: попередження, профілактика та запобігання правопорушенням. До ключових функцій відповідної діяльності віднесено: 1) соціально-виховну; 2) організаційну; 3) прогностичну; 4) функцію мінімізації наслідків; 5) модернізаційну функцію. Акцентовано увагу на тому, що згідно із виділеними завданнями та функціями превентивна діяльність Національної поліції України розкривається як органічна і важлива частина правоохоронної діяльності даного органу в цілому. Вона відповідає за передумови вчинення правопорушень та детермінуючих їх факторів. Втім, відповідні завдання та функції не віднайшли належного нормативно-правового закріплення, що є суттєвою прогалиною як на теоретичному, так і практичному рівнях. Саме тому важливим завданням законодавця є не тільки розширення кола відповідних завдань та функцій, а й вдосконалення змісту останніх.

3. Констатовано, що система правових засад забезпечення превентивної діяльності Національної поліції України представлена великою кількістю нормативно-правових актів різної юридичної сили, кожен із яких врегульовує окремі аспекти здійснення відповідної діяльності. Обґрунтовано, що в системі відповідних засад провідне місце відводиться нормам адміністративного права, оскільки саме за допомогою останніх визначаються: 1) правовий статус Національної поліції, як суб'єкта здійснення превентивної діяльності, зокрема її компетенція та повноваження; 2) порядок та особливості взаємодії спеціально уповноважених суб'єктів у досліджуваній сфері; 3) правовий статус та роль структурних органів та підрозділів Національної поліції у процесі реалізації заходів превентивного характеру; 4) форми та методи діяльності Національної поліції у відповідному напрямку; 5) засади юридичної відповідальності суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції України.

4. Під системою суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції запропоновано розуміти визначену нормами чинного законодавства сукупність органів та підрозділів Національної поліції, які наділені необхідною компетенцією та повноваженнями для реалізації

спеціальних заходів та вчинення особливого роду дій, спрямованих на профілактику, запобігання та попередження порушень режиму верховенства права та законності в державі, а також прав, свобод та інтересів людини і громадянина.

5. Компетенцію суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції охарактеризовано, як предмет відання, сукупність завдань та функцій на вирішення яких спрямовано їх діяльність у досліджуваній сфері. Своєю чергою повноваження – це коло суб'єктивних прав та юридичних обов'язків, котрі на зазначених суб'єктів покладаються з метою вирішення зазначених вище завдань. Констатовано різну ступень залучення кожного з представлених суб'єктів у правові відносини, які виникають в сфері превентивної діяльності поліції.

6. Доведено, що юридична відповідальність суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції включає в себе три ключові різновиди: дисциплінарну, адміністративну та кримінальну. Центральне місце серед перелічених видів займає відповідальність дисциплінарна. Її реалізація відбувається в рамках оперативної діяльності суб'єктів превенції та дозволяє реагувати на порушення службової дисципліни. Застосування дисциплінарних стягнень сприяє точному корегуванню роботи уповноважених суб'єктів, а також попередженню вчинення більш тяжких правопорушень. Адміністративна відповідальність має усічений характер, адже застосовується у разі вчинення обмеженого кола адміністративних правопорушень. Зі свого боку кримінальна відповідальність – це найбільш тяжкий різновид юридичної відповідальності, що застосовується у випадках вчинення суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції корупційних та службових кримінальних правопорушень, які несуть підвищену суспільну небезпеку.

7. Відзначено, що незважаючи на те, що Національну поліцію України було побудовано на основі найкращих світових практик, втім, це не виключає можливості та необхідності використання наступного позитивного досвіду щодо забезпечення превентивної діяльності поліції: по-перше, цікавим є досвід США щодо функціонування громадської поліції (Community Policing), в рамках якої поліція активно співпрацює з громадськістю не тільки з метою проведення просвітницької та роз'яснювальної роботи, але й задля: а) підвищення довіри населення до поліції, а також створення партнерських відносин між ними; б) ідентифікації проблемних місць та факторів, що сприяють злочинності; в) усунення причин зростання злочинності, або її проявів; по-друге, варто посилити фізичне патрулювання вулиць, як автомобільним транспортом, так і за допомогою пішого патрулювання, адже завдяки «видимій» присутності правоохоронців зменшується кількість правопорушень; по-

третє, в Україні, на прикладі США та Великобританії, слід покращити аналітичну роботу над оцінкою різного роду правопорушень, в тому числі й кримінальних, з метою виявлення умов та факторів, які призводять до їх вчинення на певній території; по-четверте, органи поліції США та низки країн Європи активно використовують сучасні технології, такі як камери спостереження, системи виявлення пострілів, аналітичне програмне забезпечення для прогнозування злочинів, що дозволяє швидко реагувати на потенційні загрози.

8. Виділено наступні особливості превентивної діяльності Національної поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану: по-перше, розширений перелік завдань, а також повноважень Національної поліції, якими даний центральний орган виконавчої влади наділяється в умовах правового режиму воєнного стану; по-друге, збільшення кола та системи технічних засобів, які поліція має можливість використовувати задля попередження та припинення правопорушень; по-третє, використання нових форм роботи з громадськістю, що знайшло своє відображення у створенні нових громадських організацій, діяльність яких спрямована на посилення якості та ефективності роботи поліції; по-четверте, зміна методів роботи поліції, які включають: посилене патрулювання вулиць та постове чергування; зростання ролі системи відеоспостереження; залучення громадськості до охорони правопорядку; розширення взаємодії з воєнізованими формуваннями; по-п'яте, посилення інформаційної взаємодії поліції та населення; по-шосте, в період воєнного стану відбувається переорієнтація пріоритетів, зокрема, на перший план виходить забезпечення публічної безпеки та запобігання злочинам, пов'язаним з воєнними діями, диверсіями, мародерством, незаконним обігом зброї та вибухових речовин. Окрім того, зростає увага до кібербезпеки та протидії інформаційним загрозам. Важливим завданням стає захист критичної інфраструктури та об'єктів підвищеної небезпеки.

9. Вдосконалення взаємодії та координації між суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції України запропоновано здійснювати у таких напрямках:

1) нормативно-правовий, в рамках якого необхідно: а) розробити та прийняти «Концепцію вдосконалення діяльності Національної поліції», метою якої має стати комплексне вдосконалення роботи Національної поліції, а також адаптація її діяльності до викликів та загроз сьогодення. Окремим напрямком у даному нормативно-правовому акті має бути покращення превентивної діяльності поліції взагалі, а також взаємодії спеціально уповноважених суб'єктів у цій сфері, зокрема; б) прийняти

«Порядок взаємодії та координації превентивної діяльності Національної поліції та інших суб'єктів профілактики правопорушень»;

2) організаційно-управлінський, в межах якого слід покращити систему кадрового забезпечення органів та підрозділів Національної поліції України, які відповідають за здійснення превентивної діяльності, а також переглянути систему розробки та прийняття управлінський рішень;

3) інноваційно-технічний, який передбачає впровадження нових технологій та інструментів для підвищення ефективності відповідної спільної превентивної діяльності. Насамперед важливою складовою є запровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Це, зокрема, включає розробку єдиної інформаційної платформи, яка об'єднує бази даних різних суб'єктів превентивної діяльності, забезпечуючи швидкий та надійний доступ до необхідної інформації.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати:

1. Беспалий І. В. Правові засади забезпечення превентивної діяльності Національної поліції. *Європейські перспективи*. 2022. № 4. С. 267-272. DOI: <https://doi.org/10.32782/EP.2022.4.38>

2. Беспалий І. В. Особливості превентивної діяльності Національної поліції як об'єкту адміністративно-правового регулювання. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2023. № 3 (30). С. 428–435. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2023.3.39>

3. Bespaly I. The essence and system of legal bases for ensuring preventive activities of the National Police of Ukraine. *Legal, Economic Science and Praxis*. 2023. № 8. Pp. 27-31. https://lesp.hu/wp-content/uploads/2024/09/2-Bespaly-I_8_2023_p-27-31.pdf

4. Беспалий І. В. Система суб'єктів превентивної діяльності та місце в ній органів Національної поліції України. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2024. № 1 (31). С. 731–739. DOI: <https://doi.org/10.32631/vca.2024.1.64>

5. Беспалий І. В. Юридична відповідальність суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції. *Наше право*. 2024. № 1. С. 327-332. DOI: <https://doi.org/10.32782/NP.2024.1.44>

6. Беспалий І. В. Поняття превентивної діяльності Національної поліції як об'єкту адміністративно-правового регулювання. *Форум Права*. 2024. № 2 (79). С. 135–141. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.10933584>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Беспалий І. В. Завдання превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції. *Актуальні проблеми криміналістичного та експертного забезпечення діяльності правоохоронних органів та суду в Україні* : тези доп. учасників наук.-практ. конф. (Харків, 28 трав. 2021 р.). С. 118-120. URL: https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20210528/article/view/bespalyi

8. Беспалий І. В. Поняття суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції. *Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття* : тези доп. учасників VI Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 30 черв. 2022 р.). С. 122-123. URL: https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20220630/article/view/bespalyi

9. Беспалий І. В. До характеристики функцій превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції. *Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття*: тези доп. учасників VII Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 09 черв. 2023 р.). С. 105-107. URL: https://library.pp-ss.pro/index.php/ndippsn_20230609/article/view/bespalyi

АНОТАЦІЯ

Беспалий І. В. Адміністративно-правове забезпечення превентивної діяльності Національної поліції України. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Харківський національний університет внутрішніх справ, Міністерство внутрішніх справ України, Харків, 2024.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні сутності та розкритті особливостей адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції, розробленні пропозицій та рекомендацій, спрямованих на вдосконалення відповідного адміністративного законодавства. Визначаються методологічні засади правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції. Характеризується адміністративно-правовий статус суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції. Окреслено завдання та функції превентивної діяльності як напрямку правоохоронної діяльності Національної поліції. Охарактеризовано правові засади забезпечення превентивної діяльності Національної поліції та встановлено місце серед

них адміністративно-правових норм. Надано характеристику компетенції та повноваженням суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції та виокремлено види та особливості юридичної відповідальності суб'єктів превентивної діяльності Національної поліції. Пропонуються напрямки удосконалення адміністративно-правового забезпечення превентивної діяльності Національної поліції. Встановлюються особливості превентивної діяльності Національної поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану. Пропонуються шляхи вдосконалення взаємодії та координації між суб'єктами превентивної діяльності Національної поліції.

Ключові слова: превентивна діяльність, Національна поліція, правоохоронна діяльність, правовий режим воєнного стану, контроль, нагляд, публічне управління, адміністративне законодавство.

SUMMARY

Bespaly I. V. Administrative and legal provision of preventive activities of the National Police of Ukraine. – *Qualifying scientific work on manuscript rights.*

Thesis for obtaining the scientific degree of candidate of legal sciences in specialty 12.00.07 "Administrative law and process; financial law; information law". – Kharkiv National University of Internal Affairs, Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Kharkiv, 2024.

The thesis provides a theoretical generalisation and a new solution to the scientific task, which consists in determining the essence and revealing the features of the administrative and legal provision of preventive activities of the National Police and developing proposals and recommendations aimed at improving the administrative legislation, the norms of which regulate the relevant public legal relations. The conclusion contains the results of the conducted research, which are formulated in proposals and recommendations aimed at achieving the set goal.

It has been argued that the preventive activity of the National Police is characterised by a number of features, namely: 1) in accordance with the norms of the current legislation, it is one of the main directions of the work of the National Police; 2) it is aimed at prevention of social security phenomena, in particular administrative offences and crimes; 3) it is provided due to the possibility of applying instruments of state coercion; 4) the need to implement a preventive direction of work affects the organisational and structural construction of the bodies and units of the National Police, as well as the presence of its officials with a special set of powers. These aspects make it possible to say that the preventive activity of the police is mainly regulated by

the norms of the administrative law of Ukraine and therefore acts as an object of administrative and legal regulation.

The following tasks of preventive activity have been identified as a direction of law enforcement activities of the National Police: prevention of offenses. The key functions of the relevant activity include: 1) social and educational; 2) organisational; 3) prognostic; 4) function of minimisation of consequences; 5) modernisation function. Attention is focused on the fact that, according to the assigned tasks and functions, the preventive activity of the National Police of Ukraine is revealed as an organic and important part of the law enforcement activity of this body as a whole. It is responsible for the prerequisites for committing offences and their determining factors. However, it has been noted as a significant drawback that the relevant tasks and functions did not find proper regulatory and legal consolidation, which is a significant gap at both the theoretical and practical levels. That is why an important task of the legislator is not only to expand the range of relevant tasks and functions but also to improve the content of the latter.

The following features of the preventive activities of the National Police in the conditions of the legal regime of martial law are highlighted: firstly, the expanded list of tasks and powers of the National Police, which this central executive body is vested with in the conditions of the legal regime of martial law; secondly, increasing the range and system of technical means that the police can use to prevent and stop crimes; thirdly, the use of new forms of work with the public, which was reflected in the creation of new public organisations whose activities are aimed at strengthening the quality and efficiency of police work; fourthly, changing police work methods, which include: increased street patrolling; growing role of the video surveillance system; involvement of the public in law enforcement; expansion of cooperation with paramilitary formations; fifthly, strengthening the information interaction between the police and the population; sixthly, during the period of martial law, there is a reorientation of priorities, in particular, the provision of public safety and prevention of crimes related to military actions, sabotage, looting, and illegal trafficking of weapons and explosives come to the fore.

Keywords: preventive activity, National Police, law enforcement activity, legal state of martial law, control, supervision, public management, administrative legislation.

Підписано до друку 03.09.2024. Папір офсетний. Друк офсетний.
Формат 60×90/16. Умов. друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 0,9.
Тираж 100 прим.

Віддруковано ФОП Корзун Д.Ю. з оригіналів замовника.
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
серія В02 № 818191 від 31.07.2002 р.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21034, м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 62а.